

TAALCULTUUR

LEONIE CORNIPS

Syrië-Limburg

Zijn nieuwkomers zich ervan bewust dat inwoners in Limburg naast Nederlands ook dialect spreken? En staat voor hen het vele dialectgebruik het 'goed' leren van Nederlands in de weg? Romy van Stigt – student Slavische Talen en Culturen aan de Universiteit van Amsterdam – heeft geprobeerd deze vragen te beantwoorden voor haar stage aan het Meertens Instituut. Ze heeft in Limburg twintig vluchtelingen tussen februari en april 2016 geïnterviewd. Om deze vluchtelingen te vinden is Romy vooral geholpen door de directeur van het NT2 Mundium College in Roermond en de cultuurredactie van de omroep L1.

Precieze aantallen vluchtelingen en statushouders in Limburg zijn niet bekend maar het moeten er rond de vierduizend zijn. Romy heeft de opvangcapaciteiten van ieder asielzoekerscentrum in Limburg bij elkaar geteld: Weert kan 1000 vluchtelingen opvangen, Maastricht 600, Venlo 480, Baexem 425, Echt 414, Heerlen 412, Gulpen-Wittem 250, Sweikhuizen 242 en Brunssum 200.

De interviews van Romy halen deze twintig vluchtelingen uit de anonimiteit. Op twee na zijn allen (alle namen in deze column zijn fictief) naar Nederland gekomen met de voorspelbare reden dat zij of hun familie in hun eigen land niet veilig waren. Zora en Yasin uit Damascus wonen nu in een azc samen met hun ouders. Hun vader is advocaat en moeder lerares Engels. Zij zitten nog op de middelbare school. Zora zou in Syrië met haar vervolgopleiding medicijnen beginnen maar kan die stap in Nederland nog niet zetten. Farha uit Bagdad (Irak) heeft de opleiding civiele techniek met zwaartepunt watermanagement afgerond maar Nederland erkent haar diploma niet. Ze volgt nu de opleiding civiele techniek aan de Fontys Hogeschool in Heerlen. Raya uit Syrië heeft rechten gestudeerd maar ook haar diploma is niet erkend in Nederland. Ellinor heeft in Damascus Engelse Taal en Cultuur gestudeerd en was werkzaam bij grote internationale organisaties in Syrië. Abbud

(Damascus) wil graag zijn technische opleiding aan de Technische Universiteit in Eindhoven voortzetten. Nadir uit Latakia (Syrië) heeft gewerkt als adviseur in de agrarische sector en wil in Wageningen verder studeren.

Deze vluchtelingen zijn dus hoogopgeleid. Meerderen zijn ook meertalig: ze spreken behalve het Arabisch uit Syrië of Irak ook het dialect van het dorp of de stad waar ze vandaan komen en Robel spreekt meerdere landstalen van Eritrea. Bijna iedereen verstaat Nederlands maar het spreken ervan is lastiger, zodat ze daarnaast eveneens Engels gebruiken. Alle geïnterviewden hebben uitgevonden dat Limburgers ook dialect spreken door contact met burens of door medewerkers op het azc en leerkrachten op school die onderling dialect spreken of door lid te zijn van een carnavalsvereniging of door vrijwilligerswerk. Ellinor heeft stage gelopen en hielp Arabisch sprekende kinderen met hun wiskunde.

De meesten leren geen Limburgs omdat zij eerst het Nederlands goed willen beheersen. Bovendien weten sommigen al dat zij naar Noord-Brabant of Gelderland moeten verhuizen of ze hebben studieplannen in Eindhoven of Wageningen. Ook weten ze niet allemaal of ze in Nederland mogen blijven.

Iedereen vertelt overigens dat Limburgers hun nooit in het dialect aanspreken, waarschijnlijk omdat zij er anders uitzien. Anbar zegt: 'Ik heb toch het uiterlijk van een buitenlander'. Dialect leren willen ze wel als ze in Limburg zouden blijven. Omar zegt: 'Ja, volgens mij wil ik het wel leren. Het klinkt wel *cool* als ik op straat gewoon Limburgs spreek.' Dalil kwam er op school achter dat er meerdere dialecten bestaan waarvan de sprekers elkaar niet altijd kunnen begrijpen: 'In Sittard en midden Limburg zeggen ze voor *doei*, *adieë wa*.'

Arabist en politica Petra Stienen geeft 28 september om 19.00 uur in Maastricht de eerste Dr. Lou Spronck-lezing over haar liefde voor Limburg en Syrië. Aanmelden bij: secr.hislk@maastrichtuniversity.nl.

Leonie Cornips, bijzonder hoogle-
raar Taalcultuur in
Limburg aan de
UM, over de relatie
tussen gesproken
talen en dialecten
in Limburg en de
daaraan ontleende
identiteit.

